

(1)

श्रीरामचंद्राय नमः॥ ॥ यावरिकाळलोटल्यांकां हि रांष्टीयेकब्राह्मणगेहिं तस्करिंघालाघालुनिपांही
वहूयेनुहारतिली १ हृदयपिडितुद्वयहास्ती क्रांलणपातलाअर्जुनांप्रति विरामाजितुंपुरुषार्थिं असेंवी
श्रुवालीजे २ धांवणेंकरुनिलागवेगिं तस्करदंडुनिनिजांगि गोधनेंआणुनिमजलागि सुखीकेलपाहिजे ३
अकोनिलगबागांउविपार्थ तवंधनुषबाणवेविलजे ४ तेचित्रशाकेंद्रौपदिसहित धर्मराजपहुडला ४
ब्राह्मणआश्यासिलाहातिं परिशस्त्रंघ्याविकवोणयुक्ती नारदनियमाचियेगुंशि विचारकांहिसुचेनां ५ देखे
निब्राह्मणांचिलानि धीरनधरवेंअंतःकरणिं शस्त्रंघतं धर्महाणिं तपश्चर्यनिघावें ६ विशेषविचारिनरे
३ परिहासं ब्राह्मणांचेकेंद्रा पुढांघडलेआरण्यवास तोहिसुखेंघडतसे ७ म्हणेंनिसेंमंदिरिप्रवेशाला
शस्त्रंघेउनिसिघ्रआला पाविलागिधाविनला तस्करवेंविप्रसिं ८ पीटोनितस्करावेंचंद शस्त्रंकेलासि
रछेद गोधनेंआणिंताआनेदें आपारजालादिजातें ९ घेनुआणिनेलीविनें आणुनिवापीलीडीजातें
स्तवनिपुजुनिपार्थतिं वीप्रगेलास्यस्थानां १० स्मरोनियांनिजनेमातें येउनिवंदिलेधर्मातिं म्हणेंआजा
देइजेमातें तपश्चर्यजावया ११ धर्मम्हणेंगाआनुजा तुवोरसिलास्यधर्ममासा नेमचकलानांहितुसा
गमननकरिसर्वथा १२ पार्थम्हणेंनघेउअसें आसस्यनसिवेंमिमानसें आसादेइसंतोष तीर्थटणामज्याडि १३

७१५ नेमरक्षावयाजाणा करिनष्ट्वीप्रदक्षणां द्वादशवर्षविरिदर्शना सिधयेनस्यामियां १४ जाणो
 निहावाआलोटेनेम आसादेउनिपावविधर्म सर्वचालीलेद्विजोत्तमं तपोधनरुपीवृत्ती १५ वेदपावक
 शास्त्रज्ञपंडित पुराणिकविचारनिरत ज्योतिर्वेदआतिसमर्थ पार्थसिंगेचालीले १६ सबसतरुणां
 धेनुबहुतिं रजतमसुवर्णजाति द्विजाद्यावित्थित्थि सर्वसंपत्तिनिघाली १७ करितित्थित्थिपोवनें रुठ
 कीरुठकीस्नानदाने देउनियांनिर्मकमने गंगादारापातला १८ जेटलेतिथिचेंब्राह्मण सकळाजालें
 समाधान सारावयातिथस्नान गंगाजकीनिघाला १९ स्नानसंध्यादिब्रह्मयज्ञ गंगाजिवनिसंशदुन
 आग्निकायलागिजाण ज्वंबाहेरनिघावें २० सर्ववरावतिनांगकुळी कौरवनगराजवळी उलपी
 वसेगंगाजकी शविसमानवैभवे २१ तीर्थंधरुनिनिघारा बाहुनिनेलानिजमंदिरा शंकरानाहिपंडुकुमरा
 अतिनिर्मयितियेग २२ उलपिम्हणेंनरेद्रांतसां मद्रांमोहनतुसीप्रतिमां आंगसंगेमाजियाकांसा शस
 केलेंपाहिजे २३ पार्थम्हणेंमित्रतधारि शंदिनेनेतिथेंकरि बोलसितेकवणेंपरि घेउसंगसुजाणें २४
 पद्मीणिम्हणेंअकपार्थ संकटिरक्षसिशरणागता जीवदानेदेउनिमृता वांचविसिप्रतोपें २५ तुसीयाअ
 गसंगेविण तळाकजाइलमासाप्राण मजरक्षित्यांतुसंपुण्यें दृहीहोरलनिषे २६ अतिवोपील्यांसते

प्र-
 ४९

१

28

षं नाहिं च तमंगवाचोत्रा आंगिकारुनिनरविरेत्रा रात्रिं तेथं वसिनला २१ सुरतानंदे देउनि त्रसी उलसी
संगं क्रमुनिराति उदयोलाह हिमालय पर्वति धर्मसि च वंदीले २२ पुढारा कीला आसांत वट वसिष्ठ पर्वति मा
हास्त्रेष्ट फराजतिथ्यप्रगट सिद्धपुरुषदेखीला २७ गोसहस्रबहुसुवर्णे तेथं वाटले कुतुनंदने ब्राम्हणे
रुषी संतोषमने आसि वदिंगर्जति ३० करुनिहिरण्यनंदनिथे प्राचिदिशि पातल्पां पार्थ उत्तलनि नदीनि जे
अमृतोदकी प्रवाहे ३१ प्रवेशोनि निमिषारण्य वंदिले ता पस्तपोधने जे जे आवडे जयामने ते ते तथादी धले ३३
नदापरनदा कोसिकी महानदि पवित्रोदकी गयाकरुनि सेवयस्तकी वसते गंगा वंदीली ३४ अंगवंगकळी
गदेसि तिथे करुनि पुण्यरासि चालीला दक्षणादिशे तव महेंद्रदेखीला ३५ तो महेंद्र पर्वत पुण्यारण्य
रुषिसे विलासे पुण्ये उदो निकट नदीनाथ नंदनराज करुदेखीला ३६ पश्चिमसागरापरिसरि मणिपुरना
मंनगारि चित्रवाहनराज्य करि न्यायनिति धार्मिक ३७ त्याचि कन्यागुणलक्षणि चित्रागं दाला वण्यरवा
लि तिने लक्षिला सिधुजिबनि आनकरितां ३८ देखता व्यापिलें मनमथे वीसरली देहभावाते येउनि सां
गे जनकाते उतावेळ मानसि ३९ पातलासे दिथे नर ते जे जे साप्रभाकरु ते जे जे होये प्राणें स्वरु असे
करि दयाळा ४० आश्वासुनिकुमरसि राजा पातला पार्थिंगसि नामें गोत्रपरिसतां हासि परमानंदनसे ४१

आ०

प्र०
४७

नेमुनिबोलीलाधुजेति येकचिपुत्रयेकपोरि जन्मलेहेयेथरिगोशी आननोहेसर्वथा ४३ मासापीता
परियंतवंशि पुत्रजालाकुच स्त्रोयेसि कन्याजालीमासियेकुसि चीत्रागदाजाणपां ४४ मनिआवउळ
सथोर रचापोटिजन्मलकुमर सासिवोपुनिराज्यभार तपश्चर्यन्याजावं ४५ तेहंआगिकारुनिजाया उ
चोआदनकरिसया हेपरिसोनिधुनंजया पंचबाणेंमोहिला ४६ यावरिपारिग्रहणविधी संपादीलीलमसि
इी अदणरुपेंसानवनिधी सिंधोपीवोल्हसामिने ४७ पुत्रत्रयक्रमुमितेथें रायाप्रतिबोलीजेपार्थ समुद्रती
रिउरलीतिथें करुनिपुढायेतसे ४८ समुद्रतिरिपंचकासार माजीजळचरिमहांसर आनकरितांनारिनर
वोढुनियांआसि ४९ आगस्तीसेलम माहादेवस्य पंचहितिथेंपवित्रपरम परितेजनेवर्जिली ५०
मयेंकोण्हीनकरितिस्नान तेथेंपातळाकुरुचंदन लोकचारितांआपण तीर्थदकीनिघाला ५१ आसारुनि
यांवाहेरि तवपायसोबलीजळचरि उचळुनियांदाकिरि उठउनिथडियेटाकीली ५२ चीरुपाहेजवस
वरा तवंतेजालीदिव्यआसरा मृणातिपवित्रापंडुकुमरा दंडवतघेमांसे ५३ आम्हीपांचअप्सरानारि
कुंबेराचियाअनुसरि तारुण्यअभ्ययमदेकरारि शक्रलोकीविचरतां ५४ तेथेंरुषीतपोयनां उपहांसो
निकलीछळणां तोबोलीलाश्रापवचनां तोहिजेकसागेन ५५ पांचहोउनिजळजरि वासुकरावासमु
द्रतिरि मरुलोकपंचकासारि दिर्घकाकयादोत्रां ५६ पुढारभराचाअत्रा माग्येयइलपुण्यपुरुष सत्वा

२

38

होतां हास्तस्पर्शे उद्धरणतुम्हांते ५७ तैसंचनारदसुनिश्चरं वस्तीसिदिधलेंपंचकासारं अर्जुनआली
यांकाळांतरं उद्धरिलेतुम्हांते ५८ तौतुंआजिपातलासियेशं नाहिमय्यादापुण्यांतं आतांजोउलेनि
होते शर्थितसेंआवधारि ५९ आणिकमासियासांगतिणि चत्वारिनिर्धोधीजणिं सुतेंस्पर्शोनि
यांपाणिं दिव्यदेहिकराव्या ६० पापदेहिकरुनिवासं मुसंमसिलेबहुतापस अजिहोतांतुसास्पर्शो पा
पकर्मिमुकलें ६१ तीसिजेकोनिविनवणिं यारिपरिचोधीजणिं उद्धरुनियांपांचजणिं स्वर्गमुवनिव
सहाकेल्यां ६२ मंदासौमद्रावनिता समिचिआणिंजुलत जासाजाल्यास्वर्गपिंथा वंदुनियांपार्थाते ६३
पुढतिपातलेमणिंपुरा चित्रांगदागरोदरा बतिसलआणिंराजकुमरा बब्रुवहनप्रसवली ६४ तोहिपुत्र
छवदेखीला रायंकनकाचळवांटिला रुक्मीवलेआभासला जेविनवाअर्जुन ६५ अश्वमेधपवाजिं
त ज्याचंयुद्धआयाड्डत राणिमारिलेसमस्त तेमजल्लेसउवविले ६६ वीचित्रवहनेंनृपनाथें पुढाराज्य
वोपिलेसमस्तें आसापुसोनिराज्यातें पार्थपुढेंचालीला ६७ वंदुनिगोकर्णपर्वते वोलांडुनिहारिहारि
त्र मांमल्लेस्वरमारनेत्र दालम्यस्वरवदिला ६८ चवनरुषिचाआश्रम आवलोकुनिपवित्रपरम स्थ
कीस्थकीदानधर्म करिताचालेब्राह्मणां ६९ तपतिनर्मदेचेलाट समुद्रजालेयेकवार तेतेक्षेत्रिपरमश्रेष्ठ

(आ०) रुषीश्वरें पुजिलें ७० पशुमसमुंद्रीचित्तिथें आवधी आवलोकुनि पार्थें मग पातला प्रभासतें ते ५-
थें सोमवंशवंदिला ७१ तिथी करित पातला पार्थ हें परिसोनिल्लसनाथ रथारुढदारुके सहित भेटिला ६
गि पातला ७२ क्षमांली गन अहयानंदु तो के विबोलां शकं शक नारायणाभेदु विचारित आसेनां ७
तिथी यात्रे सिकारण अर्जुनां सांगतां जनादीन पादिजे असे व्हणें न भला भला म्हाणतसे ७४ प्रभा
सक्षेत्रक्रम निरांति उदयो जाली याग भस्ति पंडु कुनरा प्रति दारवति आणिला ७५ सकळ पुरुषांचा
शृंगारु दारावति वैकुंठ पुरु तो हि शृंगारि श्रीवर पार्थ आला म्हाणें ७६ यादव पातले सामोरें वा
जति भेरि मंगळतुरें माड्या गोपुरिं नारि नर पाहो वेलें आवडि ७७ पाहो नियां सुधर्म सभा स्थान ३
न मिले वसुदेव उग्रसेन सायकी सांब सांभव शंकरा पशुमादि भेटले ७८ भोजन उपचारा दीश्री
ति श्रील्लस करिये कपंती जैसा काळ सुख लागी कां हिते येले टला ७९ येकें दिवसियाद वविर येक
मेकाला हान थोर रेवति पर्वता समग्र वन भोजना चालीलें ८० वसुदेवा रिया पली उग्रसेनां शिमा
ननि कामपाळाच्या कामिनि मीनयानि भोमल्या ८१ सोळा सहस्र लक्ष पली पटराणि आवजशिं
दास वेशीत सुखासनि शृंगारु निचालील्या ८२ येक लक्ष सारिसहस्र कुंजरयानि लक्ष कुमर अर्जु

५४-

नेसिगदाधर येकेरथिमिरवेलें ८३ उपन्नकोटियादवविर पृथक्संपतिचेसागर रूपगुणिंउदार सस्र
पाविनिघाला ८४ गगनितारकाचियाश्रेणिं तस्यायादवाचियापत्नी सामाजिसैदर्याचिखाणि सुलक्ष
णिसुभद्रा ८५ वसुदेवाचिनंदिनि श्रीसल्लाविसखीबहिणि तिचेंलावण्यनरवाणि केविवर्णिसांगणं ८६
सौदर्याचिउमुष सरस्वतिचेंवदनमांषे थोदेंमहोत्तमसोडिबाप सल्लोकावरुतेहो ८७ शृंगारुनिवस्त्रा
भरणिं सुवर्णसिबिकेंमृगलोचनि जातांसच कसोदामिति तेविषायेदेखीलें ८८ वदनलक्षितानि
नयनिं प्रतिमांजउलीहृदयभुवनि वर्मकेके शरवणीं कुसुमशरेंताडिला ८९ सर्पदर्शनेआजा
स्तब्ध तैसादेहभावंमंद हेंदेखोनियांगविद उपमासितिविनोदें ९० वरिपरितापसाचावेषु तीर्थ
यात्रेचाअतितापु हृदयकामांचानिवासु, हारमांजनेटका ९१ अर्जुनमहोत्तमाहृदयस्था जेणेंपरीहा
रेहृदयवेवस्था मनोवृत्तिहातिस्वस्था तेजमंजवायेसंगें ९२ वर्मसांगेंभक्तपति रवतैकीहुनिफीरति
सुभद्रावाहुनिरथिं हारणातुंवांकरावें ९३ मागांपउलजाप्रसंगु यादवकरितिपागिलागु तौमिसंषादी
नश्रीरंगु निवारिततयांतें ९४ अर्जुनमहोत्तमाश्रीपति तुसीसुपावरभगवति प्रसन्नआसतांयादवकीर्ति
भजसमोरयावया ९५ अर्जुनेबोधीलीयुक्ती उदारेवतकपर्वति मिळोनियादवाचियापत्नी मोहसावमांजला ९६

आ० करितां दिव्यान्नं भोजन बीचित्रपिसित आसनपानं सुगंधलुमनहरिचंदन परिमळद्रव्यंच चरितं ७ प्र०
नृत्यांगनानृत्यकरिति रागोद्धारंगायनंगति ताळमृदांगउपाश्रुति विणवाजनि सुस्वरं ८ पायसा ८
नंपंचसिंभ ब्राह्मणभक्षितालक्षालक्षि व्रतपावोनि वृक्षवृक्षि शय्यासनिलोचनि ९ कांतिदि
वसक्रमुनियान्तेयं द्वारकेचालीलासमक्ष संधीलासुनियान्तेयं वेगुकेलाजर्जने १०० करुनि पर्वता
विपूजा द्वारकेयताञ्जुतानुजा जर्जनधाउनि सुतेजा हासकमळीस्पर्शली १ तारुण्यभरं कामपीसे
पहिलेचभाविसे अर्जुनाजैसे हाति धरितां संताप रं वरिवळघली २ वाहुनियाकनकराशि सुभद्रा ४
नेली हातो हातिं सखीयायेउनि सांगति उग्रसनादिकांते ३ सेवकमृगातिवसुदेवाने सुभद्राहारण
केले पार्थ वेगिनिधाधावणियांते दुरिगेलीयांताये ४ पुढे आलीयांयादवविरी मागित्याकडारा
हिल्यानारि मध्ये येकली सुंदरि हिरानिनेली पाउवे ५ सुधर्मसमेयादवविर बैसली आसं थोर थोर
सारणसायकि अकुर रुक्मिणीयेचांबादि ६ गदाभानुशकुनिशट द्युविरसत्यकश्रष्ट संगकरमोहद
रबकीष्ट व्यासदेकहतवर्मा ७ भोजवृक्षवकीयाउ जंसासरसावळगाटे म्हणति पार्थजातसउ
दे पांखिलागाधाकांका ८ त्राहाटिल्यानिशानेभरि सिंहनादंगर्जतिसुस्वरि भयानकरणमोहुरि विरि

पांचारितायेससेनि सुमद्राप्रतिवचनि जेथेंयदुराजनंदिनि तेथेंविजापणवसांवे ३८ हीतियेव
धुकर्षिताहाते सितकतायेपुर्वपदाते जीर्णरतनुतनरुते कीकरुनिदाविजे ३९ पार्थदेउनिशंखा
कींगन श्राद्धदेस्ततिकेस्तवन सुमद्रेनेकेलेनमन म्हेणंमिंदासिसेवेविं ४० ऐकोनियांदेवेविगोष्टी
दृष्टदियाधरिलापोटि हल्लजनुजातेधाकुदि भगिनिमासीयेमाये ४१ यापरिअनंदजालासकळा
धर्माभिमांसहदेवनकुळा नगरवासियासुरवाडसकळा होयेनियनवावि ४२ सुवर्णसिदनि
राजबाळा वेविलीसुमद्राचवळाळा भोगसुदरासोहळा दृष्टपुंदरेकलु ४३ यादवाचेनिअंग
संगे सर्वसुखासिम्लेणंगे घडिमानमानिदुगे सुवानंदविलासि ४४ लीलाविश्वंभरदिनमणि
स्पृशेकरितांलपकीरणि चित्तसुर्यक्रांतपाषाणि उन्मेषानकेआवतरे १४५ तोदावाग्निदोष
दंगि दीपिकारूपंकथामागि म्हेणानिमुक्तेश्वरसुसंगि श्रोतयाचेंचालतुं १४६ इतिश्रीअ०भा०
सुमद्राहाराणोनाम ७७ छे छे छे छे छे छे छे छे

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com